

СЛОВО НА ПЕТДЕСЕТНИЦА

Днес, възлюбени, прославяме Триединия Бог и възпоменаваме слизането на Неговото Трето Лице – Дух Свети над Христовите апостоли, а чрез тях и над цялата Църква – събитие, за което пророчестват старозаветните тайновидци Йезекиил и Йоил: „Ще ви дам ново сърце, и нов дух ще ви дам... Ще вложа във вас моя Дух” (Йезек. 36:26-27). „Ще въведа във вас дух и ще оживеете” (37:5). „И ето... ще излея от Моя Дух върху всяка плът...” (Йоил 2:28).

Дух, духовност, духовни ценности, духовен живот – колко размити, нередко чудати, а понякога уродливи са тези понятия в масовото съзнание на съвременния човек. Люде, които заявяват, че са религиозни и дори православни, съчетават в себе си отломъци от битова религиозност („спазване на традициите”) с окултни понятия („енергийни полета“, „зарездания“), а също и със суеверни и нагласи. Днес немалко образовани православни християни предпочитат да са мерило за самите себе си, да бъдат „умерено” или пък „усърдно” или „просветено” вярващи според мярката на собствения си ум, на собствените си разбирания, оценки и усещания за вяра, за духовен и църковен живот. Нередко ограничени човеци с около-църковно съзнание самоуверено поучават „незнаещите” и новообърналите се към вярата. Новозаветни книжници зорко бдят над всяка чертица от буквата на закона. А истинският християнин? Той е бил, е и ще бъде чудо в този свят, защото душата му е обиталище на Единосъщната Троица, сърцето му е Неин престол, а умът му е синайски връх, на който Господ говори заветно и премъдро, разкрива истина подир истина.

И така, кой може да разбере за какъв „нов дух” и за какво „ново сърце” говори пророкът? Този, който чрез покаяние постига смирено

самопознание, който от опит знае, че нашият дух е съсухрен и че сърцата ни са едновременно корави и безумно себелюбиви; този, който поставя вярата и доверието си към Бога, към Неговото слово над гордите претенции на разума, захвърля законническите си предразсъдъци или напуска хаоса на религиозния произвол в мислите и чувствата си, възправя се срещу егоцентризма си, обиква смирението, застава с трепет пред лицето на живия Бог. Ето кой може да опитно да познае що е „нов дух” и „ново сърце”. И от това познание, от тази от съкровена среща на нашия свободен избор с нетварното, незримо действие на Бог Дух Свети се ражда животът ни в Богочовека Христос. Според мярката на нашето себеотрицание, на нашето искрено, чисто усърдие благодатта на Светия Дух прониква дори в най-дълбоките тайници на природата ни, изсушава там въртопа от страсти, обновява сърцето и духа ни и се възцарява в тях. До такова състояние достигат светците, приятелите Христови, верните чеда на Небесния Отец, съседите, изпълнени с Дух Свети.

Но тук съвсем не става дума за някакво неподвижно състояние, за достигане до някаква крайна точка, а за безспирно движение, за духовно бодърстване, за борба, за подвиг. Поради една съзнателно приета грозна мисъл Божият Дух бяга от ума и поради едно нечисто желание напуска сърцето. И само чрез мълниевидно покаяние умът и сърцето стават отново жилище на Духа. Без благодатта на Светия Дух християнинът вече не е християнин. Без благодатта на Светия Дух ние ставаме „живи мъртвци”. Да, ние ще продължим да сме човеци с личен, семеен, социален, религиозен, църковен живот, но без ново сърце и без нов дух. С безплодното си религиозно съзнание ще се носим като всички останали в буйния поток на психо-физическото живеене, ще се блъскаме в отминаващите брегове на времето и пространството, а духом ще бъдем мъртви.

Да не бъде това с нас! Да не ни отхвърля Господ и да не отнема от нас Светия Свой Дух. Триединият Бог да ни научи да гладуваме и да жадуваме за Неговото слово, за Неговата истина, за Неговия Дух. Да ни просвети, та да търсим лицето Му. Да не бъде заслепен умът ни, да не бъде затрупано сърцето ни от това, което всеки ден светът навява върху тях чрез сетивата ни. Да се смили над нас, да ни пробуди, да ни призове, да освети, да ни спаси православно познаваният в Троица Бог – Отец, Син и Дух Свети, на Когото подобава слава, чест, поклонение и благодарност сега и всякога, и в безкрайността на бъдещия век. Амин!